

Ministerstwo Sprawiedliwości

Departament Prawa Karnego

DPK-II.0512.8.2025

Warszawa, 14 października 2025 r.

Pani

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na Pani petycję z dnia 25 lipca 2025 r., w przedmiocie wydłużenia biegu terminów w postępowaniu cywilnym i administracyjnym – w zakresie posiadanej właściwości – uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.), dalej „k.p.c.”, można rozróżnić następujące terminy: ustawowe, sądowe i instrukcyjne. Źródłem ustanowienia terminów ustawowych jest ustawa. K.p.c. wyznacza wiele przepisów odpowiadających temu kryterium. Charakter terminów ustawowych zyskały terminy do wniesienia środków odwoławczych oraz terminy dla innych środków zaskarżenia, a także do odpowiedzi na te środki. W licznych przepisach kodeks zawiera takie terminy przewidziane dla poszczególnych czynności procesowych, jak termin do żądania uzupełnienia wyroku, zgłoszenia wniosku o przywrócenie terminu itd. Termin ustawowy wyróżnia się cechą, że jego bieg rozpoczyna się z chwilą wskazaną w ustawie. Terminy ustawowe są terminami zawitymi (Wiśniewski Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuł 164).

Terminy sądowe są natomiast wyznaczane przez sąd lub przewodniczącego, a rozpoczęcie biegu tego terminu reguluje art. 164 k.p.c., zgodnie z którym bieg terminu wyznaczonego przez sąd lub przewodniczącego (termin sądowy) rozpoczyna się od ogłoszenia w tym przedmiocie postanowienia lub zarządzenia, a gdy kodeks przewiduje doręczenie z urzędu - od jego doręczenia.

Terminy instrukcyjne są natomiast przewidziane dla czynności sądu i mają na celu zapewnić sprawność działania organów sądowych w postępowaniu cywilnym (np. termin dla ogłoszenia wyroku z art. 326 § 1 k.p.c.).

Przyjmując założenie, że przedmiotem petycji jest zmiana przepisów dotyczących rozpoczęcia terminów ustawowych przewidzianych w przepisach k.p.c., to zgodnie z art. 165 § 1 k.p.c. terminy te oblicza się według przepisów prawa cywilnego.

Przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, z późn. zm.), dalej „k.c.”, regulują natomiast osobno sposób obliczania terminów oznaczonych w dniach (art. 111 k.c.) oraz osobno sposób obliczania terminów oznaczonych w tygodniach, miesiącach lub latach (art. 112 k.c.). Powyższe jest istotne, gdyż terminy przewidziane przez przepisy k.p.c. w zdecydowanej większości wyrażane są w tygodniach, miesiącach, a w jedynie sporadycznych sytuacjach w dniach (np. art. 263¹, art. 398⁸ § 2, art. 477⁹ § 2, art. 479⁸⁰ § 2, art. 479⁸⁷ § 1 k.p.c.).

Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Gdy początkiem tak oznaczonego terminu jest pewne zdarzenie, dnia, w którym ono nastąpiło, nie uwzględnia się przy jego obliczaniu (art. 111 k.c.).

Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca (art. 112 k.c. zd. pierwsze). Z treści tego przepisu wynika, że obliczenie terminów oznaczonych w tygodniach, miesiącach wymaga wskazania terminu początkowego (*dies a quo*). Przy oznaczonych terminach, wymienionych w art. 112 k.c., jako początkowy należy przyjąć dzień, w którym nastąpiło zdarzenie. Unormowanie ich obliczenia oparte zostało na tzw. metodzie kalendarzowej (Wiśniewski Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuł 165). Stosownie do przytoczonego przepisu, przy obliczaniu terminu oznaczonego w tygodniach, miesiącach – inaczej niż w przypadku terminu oznaczonego w dniach – uwzględnia się dzień zdarzenia będącego początkiem terminu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt I CZ 153/12). Zdarzeniem tym może być np. skuteczne doręczenie stronie/uczestnikowi postępowania sądowego orzeczenia sądowego zawierającego pouczenie o sposobie i terminie złożenia środka odwoławczego.

Istotne jest, że zgodnie z art. 115 k.c., jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. Tym samym obowiązujące przepisy po części regulują już sytuację wskazaną w petycji, że rozpoczęcie terminu od dnia roboczego ma na celu zwiększenie dni na złożenie odwołania.

Należy zauważyć, że złożenie pisma procesowego bezpośrednio na biurze podawczym sądu bądź też za pośrednictwem operatora pocztowego nie jest jedynym sposobem jego skutecznego wniesienia. Zgodnie bowiem z treścią art. 125 § 2¹ k.p.c., jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pisma procesowe w tej sprawie wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (taką możliwość przewidziano między innymi w elektronicznym postępowaniu upominawczym - art. 505²⁸ i następne k.p.c.).

Ponadto według brzmienia art. 125 § 5 k.p.c., jeżeli warunki techniczne i organizacyjne sądu to umożliwiają, pisma procesowe można wносить także na adres do doręczeń elektronicznych sądu, o którym mowa w art. 2 pkt 1 *ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1045)*.

Mechanizmy wydłużające termin dla strony postępowania w przypadku, gdy koniec terminu przypada w dzień wolny od pracy mają na celu zapewnić, że obywatel będzie miał możliwość pełnego wykorzystania całości przysługującego mu czasu określonego terminem, bez ograniczania tego okresu kwestią dostępności możliwości złożenia odpowiednich pism.

Należy nadto podkreślić, że przyjęcie postulowanego sposobu liczenia terminów według zasady, że *„Jeśli rozpoczęcie terminu (dzień następny od doręczenia) przypada w sobotę, niedzielę i święta, bieg terminu biegnie od najbliższego dnia roboczego”* skomplikowałoby procedurę ustalania terminowości podjętych działań lub zdarzeń poprzez liczenie terminu początkowego i końcowego z dodatkowymi modyfikacjami. Terminy ulegałyby w tej sytuacji nadmiernemu wydłużeniu. Wprowadzenie postulowanych zmian niewątpliwie przyczyniłoby się do wydłużenia czasu trwania postępowań cywilnych, komplikując wyżej jednocześnie sposób obliczania terminów.

Z podanych względów uprzejmie wskazuję, że nie ma potrzeby zmiany przepisów regulujących zasady ustalania daty początkowej biegu terminów ustawowych w postępowaniu cywilnym.

Na marginesie nadmieniam, że w zakresie terminów w postępowaniu administracyjnym właściwe jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, do którego Pani niniejszą petycję również skierowała.

Z poważaniem

Jakub Kalbarczyk

Zastępca Dyrektora

Departament Prawa Karnego

/podpisano elektronicznie/